

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

DOM
2021-05-17
Stockholm

Mål nr
P 3269-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-02-27 i mål nr P 5520-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Alvesta kommun
342 80 Alvesta

Motparter

1. H V

2. J V

SAKEN

Detaljplan för del av fastigheten A i Alvesta kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Dok.Id 1688422

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Alvesta kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa Samhällsbyggnadsnämndens i Alvesta kommun beslut att anta detaljplanen för del av fastigheten A.

H V och **J V** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kommunen har anfört följande:

Enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, får fullmäktige uppdra åt kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden att anta en plan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Det som regleras i bestämmelsen är befogenheten att anta detaljplaner. Det ankommer på den enskilda kommunen att bestämma vilken nämnd som ska ha ansvaret för det praktiska arbetet och beredningen av planärendet. Reglementet för samhällsbyggnadsnämnden är antaget av kommunfullmäktige och gällde vid antagandebeslutet.

Av 1 kap. 5 § i reglementet följer att nämnden inom sitt område ska svara för bland annat fysisk planering enligt plan- och bygglagen såsom detaljplaner. Denna skrivning anser mark- och miljödomstolen innebära att handha det praktiska arbetet och beredningen i övrigt av planärendet som enligt lagkommentaren ska skiljas från befogenheten att anta en detaljplan.

Emellertid föreskrivs att nämnden, enligt 1 kap. 1 § i reglementet, ”fullgör” uppgifter inom bl.a. plan- och bygglagens område. Att nämnden fullgör innebär också att den uppfyller de krav som ställs i plan- och bygglagen och därmed kan inget annat menas än det som stipuleras i 5 kap. 27 § PBL. Eftersom en byggnadsnämnd enligt samma lagrum ska finnas kan inget annat menas än att nämnden utgör kommunens byggnadsnämnd. Att byggnadsnämnden ska handha kommunens detaljplanering har

förutsatts av lagstiftaren. Kommunfullmäktiges skrivning kan således inte tolkas på annat sätt än att nämnden har befogenhet att anta detaljplaner. Kommunfullmäktiges delegering ifråga om antagande av detaljplaner är hävdad och har inte ifrågasatts formellt av kommunfullmäktiges ledamöter. Således är tolkningen av delegationsordningens lydelse helt enligt kommunfullmäktiges intention. Formaliteten om delegationsordningens detaljeringsgrad är av ringa karaktär och bör inte kunna utgöra skäl för det ingripande beslutet att upphäva ett antagande av en detaljplan.

Kommunen har också ytterligare bemött de invändningar som H V och J V har fört fram i målet.

H V och J V har vidhållit vad de tidigare anfört i fråga om främst brister vad gäller hanteringen av vatten i området.

REMISSYTTRANDE I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat yttrande från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över frågan om reglementet för samhällsbyggnadsnämnden är utformat så att det ger nämnden behörighet att anta en detaljplan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt (5 kap. 27 § PBL).

SKR har anfört följande:

Det är sedan lång tid etablerad kommunal praxis att byggnadsnämnden (alternativt kommunstyrelsen) ofta ges uppgiften att både bereda och besluta om antagande när det är fråga om planer som handlagts med vad som tidigare benämndes enkelt planförfarande. I dessa fall är det ofta tydligt att beslutsfattandet inte riskerar att komma i konflikt med reglerna i PBL om fullmäktiges exklusiva beslutsbefogenheter. Möjligheten att delegera befogenheten att anta detaljplaner till byggnadsnämnden eller kommunstyrelsen – med förbehåll för de justeringar som skedde genom SFS 2017:424 – har funnits sedan den äldre plan- och bygglagen trädde i kraft.

Just den formulering som Alvesta kommun valt – att samhällsbyggnadsnämnden ska svara för bland annat fysisk planering enligt plan- och bygglagen såsom detaljplaner – är vanligt förekommande i kommunerna. Och då inte bara när det kommer till beredning och antagande av detaljplaner, utan över hela det kommunala området. Som exempel kan nämnas att i SKR:s skrift Reglemente för styrelse och nämnder – ett underlag för lokala bedömningar (mars 2019) används uttrycket ansvarar för [en viss uppgift] i den meningen att uppdraget omfattar både beredning och beslutsfattande.

För att samhällsbyggnadsnämndens uppdrag enligt reglemente ska anses omfatta även antagande av detaljplaner talar, utöver gängse kommunal praxis, den utformning som reglementet för kommunstyrelsen i Alvesta kommun har getts. I fråga om handläggning av ärenden avseende översiktlig fysisk planering framgår av 2 kap. 1 § 3 att det i styrelsens uppdrag ingår att leda och samordna bl.a. den översiktliga planeringen av mark och vatten. Här har således valts ett helt annat uttryckssätt än i samhällsbyggnadsnämndens reglemente där nämnden anges svara för den fysiska planeringen vilket talar för att man har ansvaret för både beredning och beslutsfattande inom området.

Sedan beslutet om antagande av den i målet aktuella detaljplanen har fullmäktige beslutat att revidera reglementet för samhällsbyggnadsnämnden. I beslutsunderlaget framgår att det är fråga om ett förtydligande av en ordning som gällt sedan ett antal år. Även detta talar för att nämnden varit behörig att fatta beslut om antagande av den i målet aktuella detaljplanen.

Mot tolkningen att samhällsbyggnadsnämndens behörighet enligt det äldre reglementet omfattar uppgiften att anta detaljplaner talar att det inte uttryckligen i detta angetts att fullmäktige uppdragit denna beslutanderätt till nämnden. Enligt SKR:s mening är det förstås önskvärt – såsom det formuleras i lagkommentaren – att så görs. Så är emellertid inte fallet i den praktiska tillämpningen och – såvitt SKR kan utröna – inte heller ett krav enligt 5 kap. 27 § PBL eller kommunallagen, se prop. 2016/17:151 s. 39 f. samt s. 96.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Som mark- och miljödomstolen har framhållit ska visserligen kommunfullmäktiges beslut om delegation enligt 5 kap. 27 § PBL utformas på ett sådant sätt att det inte uppkommer oklarheter kring att befogenheten har delegerats. Av SKR:s yttrande framkommer att utformningen av den aktuella delegationsordningen inte avviker från vad som är vanligt förekommande bland Sveriges kommuner. Då kommunfullmäktige i Alvesta kommun inte heller ifrågasatt denna ordning bedömer Mark- och miljööverdomstolen att reglementet uppfyller kravet på tydlighet såvitt avser delegation. Det finns därför inte skäl att upphäva detaljplanen med hänvisning till att den inte har tillkommit i behörig ordning.

Mark- och miljödomstolen har inte prövat de invändningar som H V och J V framfört mot detaljplanen. Den prövningen bör inte ske i Mark- och miljööverdomstolen utan mark- och miljödomstolens dom ska undanröjas och målet, med hänvisning till instansordningens princip, återförvisas dit för fortsatt behandling.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand och Ingrid Åhman, referent, tekniska rådet Inger Holmqvist samt hovrättsrådet Ulf Wickström.

Föredragande har varit Ylva Svensson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-02-27
meddelad i
Växjö

Mål nr P 5520-19

PARTER

Klagande

1. H M V

2. J V

Motpart

Alvesta kommun
342 80 Alvesta

ÖVERKLAGAT BESLUT

Samhällsbyggnadsnämnden i Alvesta kommuns beslut från den 22 oktober 2019 i ärende nr 2018/105.NFS, se bilaga 1

SAKEN

Antagande av detaljplan för del av fastigheten A, Alvesta kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Samhällsbyggnadsnämnden i Alvesta kommuns beslut från den 22 oktober 2019 om att anta detaljplan för del av fastigheten A, Alvesta kommun, SBN § 72, ärende nr 2018/105.NFS.

Dok.Id 514143

Postadress
Box 81
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-560 100

E-post: mmd.vaxjo@dom.se
www.vaxjotingsratt.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Samhällsbyggnadsnämnden i Alvesta kommun (nämnden) beslutade den 22 oktober 2019 i ärende nr 2018/105.NFS att anta detaljplan för del av fastigheten A, Alvesta kommun.

Beslutet har överklagats till mark- och miljödomstolen av H M V och J V.

Mark- och miljödomstolen har förelagt nämnden att komplettera målet med det reglemente av vilket det framgår att delegation har skett från kommunfullmäktige till nämnden enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Nämnden har den 17 samt den 24 januari 2020 inkommit med kompletteringar i anledning av domstolens föreläggande.

YRKANDEN M.M.

H M V och **J V** har yrkat att nämndens beslut att anta detaljplan för del av fastigheten A, Alvesta kommun ska upphävas i anledning av brister vad gäller hanteringen av vatten i området.

Samhällsbyggnadsnämnden i Alvesta kommun har i samband med att ärendet överlämnades till mark- och miljödomstolen för prövning av överklagandet, anfört att ingenting nytt har framkommit i överklagandet som föranleder en ändring av nämndens beslut. Nämnden har även inkommit med kompletterande handlingar till domstolen avseende delegationsbeslut till nämnden.

DOMSKÄL

Enligt 5 kap. 27 § PBL ska en detaljplan antas av kommunfullmäktige, men fullmäktige får uppdra åt kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden att anta en plan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Enligt lagkommentaren till bestämmelsen framgår att fullmäktige beträffande vissa planer av visst slag kan delegera sin befogenhet till byggnadsnämnden eller kommunstyrelsen. Detaljplaner som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt får alltså inte delegeras. Det som regleras i bestämmelsen är befogenheten att anta detaljplaner. Det ankommer på den enskilda kommunen att bestämma vilken nämnd som ska ha ansvaret för det praktiska arbetet och beredningen av planärendet. Det är viktigt att dessa olika funktioner hålls klart isär. Enligt kommentaren måste det således otvetydigt framgå om ett beslut av fullmäktige avser delegation enligt 5 kap. 27 § PBL (att anta) eller enbart är ett uppdrag att handha det praktiska arbetet och beredningen i övrigt av planärendet. Se Didón m fl, Plan- och bygglagen (1 juli 2019, Juno), kommentaren till 5 kap. 27 §.

Reglementet för samhällsbyggnadsnämnden, som nämnden har gett in, är antagen av kommunfullmäktige och gäller från den 1 januari 2019. Av 1 kap. 5 § i reglementet följer att nämnden inom sitt område ska svara för bland annat fysisk planering enligt plan- och bygglagen såsom detaljplaner. Denna skrivning anser mark- och miljödomstolen innebära att handha det praktiska arbetet och beredningen i övrigt av planärendet som enligt lagkommentaren ovan ska skiljas från befogenheten att anta en detaljplan. Under reglementets 1 kap. 7 § listas delegerad beslutanderätt från kommunfullmäktige. Mark- och miljödomstolen anser inte att det av uppräkningspunkterna 1-4 följer att kommunfullmäktige har delegerat ansvaret om att anta detaljplaner enligt 5 kap. 27 § PBL till samhällsbyggnadsnämnden.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser mark- och miljödomstolen att beslutet att detaljplanen inte har tillkommit i behörig ordning då den strider mot vad som följer av 5 kap. 27 § PBL, varför beslutet att anta detaljplanen således ska upphävas i dess helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 19 mars 2020.

Marie Gerrevall

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Föredragande har varit beredningsjuristen Matilda Andersson.